



geva møguleikar fyri vinnuligum virksemi kring alt landið. Men hetta er ringt at fáa eyga á í dag. Tí mugu vit sum samfelag finna útav, hvussu vit vilja skipa okkara fiskivinnu. Skal fiskivinnan vera fyri tey fáu, so lat tað vera sagt og gjørt, heldur enn at seigpína tey, sum royna at halda tørn, sigur Leif Høj.

Hann peikar á íslendsku fiskivinnuna, sum eftir hansara tykki átti at fingið ávaringarklokkurnar at ringja herheima.

- Vilja vit hava eina fiskivinnu við nøkrum heilt fáum aktørum, sum eiga alt og stýra øllum. Eg havi onga orsök at trúgva pástandinum um, at øll sleppa framat í vinnuni. Skal tað vera tilvildarlig sambond við útlendskan stórkapital, ið stýra føroysku fiskivinnuni, spyr Leif Høj.

Makrelurin tekur fokus

Síðstu árin hefur fiskiskapurin eftir makreli verið nógv í fokus, serliga eftir at Føroyar ásettu sær egnar kvotur. Uppaftur meira ferð er komin á, nú sami leistur tykist vera lagdur fyri sildafiskiskapin, samstundis sum meira er til av svartkjafti.

- Alt snýr seg um uppsjóvarflotan og fiskiskapin har. Vit hoyra dag og dagliga, at stóru reiðariini gera seg til reiðar til uppsjóvarfiskiskapin og nærum sleingja um seg við tiggjutals, enntá hundraðtals milliðnum til stór og dýr skipakeyp. Man kann ikki annað enn standa á síðulinjuni og aftur í ár hugsa um, hvussu verður við fiskiskapinum eftir vanligu botnfiskasløgnum, sigur Leif Høj uppgevgandi á málinum.

Spurdur, hvørt tað ikki er natúrligt at fokus er har, ið stóru nøgdirnar og pengarnir

eru nú, svarar stjórin:

- Jú, men uppsjóvarfiskiskapurin er eftirhondini tann mest óskipaði fiskiskapurin, samstundis sum vit vita at strámennt standa á síðulinjuni og bíða eftir teirra bitum. Tað skuldi eita seg, at øll skuldu fáa burturav “nýggja” ríkidøminum í uppsjóvarfiskiskapinum, men soleiðis bleiv veruleikin ikki. Førdi fiskivinnupolitikkurin er bara við til at skumpa undir miðsavnanina, har stóru reiðariini leggja alsamt meira inn undir seg, sigur Leif Høj.

Fáir glottar

Embætisfólk úr Fiskimálaráðnum hava síðani í fjørsummar arbeitt við at endurskoða alla lógina um vinnuligan fiskiskap, og herfyri legði landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum upp-

rit til fiskivinnunýskipan fyri landsstýrið. Higartil er breiða semjan somikið smøl, at landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum enn ikki kann siga seg hava sína egnu samgongu aftanfyri tann leist, ið hann legði fyri dagin í uppritinum.

Sæð úr stjórstólinum hjá Leif Høj eru fáir glottar at hóma.

- Nei, hatta tykist rættuliga visjónsleyst og hjálparleyst. Har mangla samfelagsatlit. Atlit til trivnaðin í øllum okkara samfelag. Politikkurin má greitt endurspegla, at vit vilja menning og trivnað í øllum pørtum av okkara samfelag. Vit hava eitt ávist fiskiríkidømi, og tað má also umsitast samfelagnum at gagni. Annars máa vit grundarlagið undan okkum sjálvum.

FAKTA

Livandi tilfeingið á føroysku landleiðunum og tey rættindi, føroyska heimastýrið við samráðingum hefur rokkið ella eftir altjóða rætti eigur uttan fyri føroysku landleiðirnar, eru ogn Føroya fólks. Dentur verður lagdur á, í umsitingini av hesi lóg, at varðveita tilfeingið og at troyta og gagnnýta hetta burðardygt á skilabesta hátt, lívfrøðiliga og búskaparliga, við virðing fyri sambandinum millum ymsku dýra- og plantustovnnar í havinum og meingi teirra, til tess at tryggja besta samfelagsbúskaparliga íkastið frá fiskivinnuni, støðugar arbeids- og inntøkumøguleikar og møguleikar fyri vinnuligum virksemi um alt landið.

- §2 í løgtingslóg nr. 28 frá 1994 um vinnuligan fiskiskap

FAKTA

Arbeiðið at endurskoða lógina um vinnuligan fiskiskap byrjaði av álvara 8. mai í fjør, tá arbeiðsbólkur við embætisfólki úr Fiskimálaráðnum varð settur at ganga íggjøgnum alla lóggávuna og koma við uppskoti um grundleggjandi broytingar á at kalla øllum økjum. Bólkurin lat úr hondum eina rímuliga yvirskipaða frágreiðing, sum var grundarlag undir aðalorðaskiftinum um fiskivinnupolitikk í løgtinginum fyrst í desember. Síðani tá er arbeiðið spísað til, og mest ítøkiliga úrslit higartil sæst í uppriti til nýggja fiskivinnulóggávu, ið varð lagt fyri landsstýrisfund síðst í januar.

ikki fyrireikað seg uppá slík scenarie.

- Men herheima kundu vit sum nevnt gjørt nógv meira fyri at virðisøkja okkara fisk. Dyrka “nisjurnar” og lagt okkum eftir at framleiða til gourmet-matstovurnar. Men veiðiliðið verður alt meira miðsavnað, og tað drepur dynamikkinn. Vit fáa reiðari, sum hava onnur atlit og virðir at arbeiða út frá, sigur Leif Høj.

Uppáhaldið verður ført víðari yvir á arbeiðsplássini, sum fækka og sambært stjóranum fara at gerast støðugt færri:

- Heldur tú at stóru reiðariini hava brúk fyri føroyskari arbeiðsmegi. Gongdin aðrastaðni er, at

skipini verða mannað við bíligum útlendingum, og tekin um tað sama síggjast herheima. Í makrelfiskiskapinum hava vit skip, mannað við bíligari arbeiðsmegi. Og í øðrum skipabólkum síggja vit eisini fiskiskip, at kalla burturav mannað við útlendingum, fiska av føroyskum kvotum. Verður hetta gongdin frameftir, so máa vit grundarlagið undan okkara samfelag, sigur Leif Høj.

Kapitalurin temjast

Hóast stjórin á FoFish arbeiðir í friari vinnu, so vendir hann fleiri ferðir í samrøðuni aftur til avmarkingar. Avmarkingar fyri vinnuna.

- Lat meg sláa tað fast

beinanvegin, at eg eri ikki socialist. Men politisk stýring má til. Miðsavnanin í vinnuni má avmarkast og útlendski kapitalurin má avmarkast, sigur Leif Høj.

Eftir hansara tykki virka tær avmarkingar, sum longu eru í lógini um vinnuligan fiskiskap, langt frá nóg væl.

- Vit síggja dømi eftir dømi um reint, útlendskt virksemi í føroyskum sjóðki. Hartil strámennt, advokatar og stjórar, sum við seráhugamálum snara vinnuni aðrar vegir enn hagar, ið vinnan eftir mínum tykki tænar samfelagnum best.

- Fiskivinnulóggávan sigur greitt, at vit skulu taka samfelagslig atlit. Vit skulu